

Emlékezzetek!

Időpont: Új év napja; 1955. január 1.

Alapige: Zsoltár 105:1-5.

Magasztaljátok az Urat, hívjátok segítségül az ő nevét, hirdessétek a népek között az ő cselekedeteit!

Énekeljétek néki, zengedeztetek néki, beszéljétek el minden ő csodatételét.

Dicsőítsétek az ő szent nevével; örvendezzen azoknak a szívök, a kik keresik az Urat.

Kivánjátok az Urat és az ő erejét; keressétek az ő orcáját szüntelen.

Emlékezzetek meg az ő csodáiról, a melyeket cselekedett; jeleiről és az ő szájának ítéleteiről.

Esztendőök határkövénél mindig hátra és előre néz az ember. Visszafelé nézve még egyszer végigjárja tekintetével a megtett utat, s azután előre fordítja orcáját az új útszakasz felé, s fürkésző tekintettel a jövőndő titkait kémleli. Természetes tehát, hogy ó év estéjén hátrafelé néz az ember, új év első napján pedig előre. Az ó év utolsó napja az emlékezés és a számadás napja, az új év első napja pedig a tervek, reménységek és nagy elhatározásoké. Az ó év utolsó napját a múlt uralja, az új év első napja a jövőndővel van tele.

A mai napra kijelölt szent lecke homlokegyenest ellenkezik ezzel az elgondolással. A 105. zsoltár hátrafelé néző zsoltár. Végigkíséri tekintetével Izrael történetét Ábrahámától Józsuéig, s ebből az emlékezésből háladal fakad. A helyzet a jövőndő terveinek megalkotására ösztönöz, az ige pedig a múltra való emlékezésre kényszerít. Amikor így látszólag szembekerül egymással a helyzet és az ige, igazi evangélikus ember mindig az igének engedelmeskedik. Az ígét nyújtó Szentlélek Isten jobban tudja, mire van szükségünk, mint ahogy azt mi a helyzet logikájából kispékulálhatnánk. Engedelmeskedjünk tehát az igének és emlékezzünk!

De nem leszünk-e így alkalmatlanok a ma kötelességeinek és a holnap feladatainak elvégzésére? Nem tesz-e tétlenné és álmódzóvá minket a múlt ígézete? Nem válunk-e a tegnapi embereivé akkor, mikor egy új év várja sűrgetően a ma és holnap embereit? Nem! Naiv ember az, aki azt gondolja, hogy el lehet szakítani a jelent a múlttól, az életet a történelemtől, az 1955. évet az 1954.-től. Aki így gondolkozik, az nem ismeri a vetés és aratás törvényét. Az 1954. évi őszi vetésből 1955-ben lesz kenyér. És egyéb tekintetben is sok mindent aratnunk kell majd az új esztendőben, amit tavaly vetettünk. Sok minden történik majd velünk és bennünk, ami múlt évi előzmény ez évi következménye.

Az az ember, aki, mint fölösleges terhet, ki akarja dobni életéből a múltat, a történelmet, arról is elfeledkezik, hogy a történelem az élet tanítómestere. A történelem nem az élet temetője, melyben halottá merevedik s emlékké szépül a küzdelmes jelen, s amelyet csak a kegyelet tart fenn, a kegyelet pedig nem produktív munkása az életnek..., a történelem iskola, amelybe aki nem jár, tanulatlan marad, s a maga kárán kell majd sok mindent megtanulnia.

Szabad tehát, lehet és kell is újév napján emlékeznünk! Miről emlékezzünk?

1. Isten csodáiról. Ez az ige első feltétele. Az 5. versben így szól ugyanis: "Emlékezzetek meg az ő csodáiról, amelyeket cselekedett, jeleiről!"

A zsoltár végigvezeti nagy vonásokban az emlékező népet Ábrahám történetétől Józsué honfoglaló harcáig. Ez az egész idő, itt-ott némi megszakítással, vándorlás volt. Otthontalan, pusztában való élet. Akkor úgy érezték, hogy a nyomorúság világa, most visszaemlékezve rá úgy látják, hogy a csodák világa volt. Könnyű nekik Isten csodáiról beszélni, hiszen az egyiptomi tíz csapás, a Vörös tenger kettéválása, a sziklából való vízfakadás, a manna, a fürjek, a Jordánon való átkelés, mind olyan nyilvánvaló isteni csoda volt, amelyet senki sem mert kétségbe vonni, hiszen egy egész nép volt a bizonyító szemtanúja. De beszélhetünk-e mi Isten csodáiról? Nem is igen hallunk róluk, inkább azt halljuk még hívő ajkáról is, hogy a csodák kora lejárt már!

Nem így áll a dolog. Ma is a csodák világában élünk. Ne felejtse el, hogy nem csak az a csoda, ami történik, hanem az is, ami nem történik. Istennek nemcsak olyan szabadító munkája van mellyel baj idején mellettünk terem, belenyúl az életünkbe, s ország-világ szeme láttára kiragad a veszedelemből. Néha úgy szabadít meg, hogy közel sem engedi hozzánk a veszedelmet. Bacillusok raja indul támadásra az egészségünk ellen, de Ő elsodorja a bacillusokat, s nekünk fogalmunk sincs arról, hogy a haláltól menekültünk meg. Valaki gondatlanul eldob egy szál égő gyufát, Ő parancsol a szélnek és kioltja a tüzet, vagy eltaposztatja egy történetesen épp arra haladó emberrel, s mi nem is sejtjük, hogy igazán csak Isten őrizett meg attól, hogy mindenünk a lángok martaléka legyen. Valaki gonosz tervet forral ellenünk, talán a vagyonunk ellen, talán a becsületünk ellen, vagy a munkahelyünkről szeretne kitérni, hogy ő üljön a helyünkbe, de az utolsó pillanatban mégis meggondolja magát. Tervéről nem tud senki más, mint csak ő maga, meg Isten, aki elkergette fejből ezt a gondolatot, mi sem tudjuk, hogy milyen veszedelemből menekültünk meg. Mikor nem történik semmi, akkor történik a legtöbb csoda. Minden nyugodtan átaludt éjszaka, csendben

átdolgozott nappal, minden békében eltöltött esztendő Isten gonoszt távoltartó csendes csodája. Emlékezz meg rólok, s akkor egyszerre nem fogsz félni nekivágni a titokzatos új esztendőnek s ma még rejtve lévő nehézségeinek!

Azt se feledd el, hogy nemcsak az a csoda, ami ellenkezik a természeti törvénnyel, s nyilvánvalóan mutatja, hogy itt Isten nyúlt bele a dolgokba, hanem csoda a természeti erők javunkra való csoportosulása is. A világ ugyanis nem gépezet, melynek minden életmozzanata előre kiszámítható. A természetben mindig van valami úgynevezett bizonytalansági tényező, valami kiszámíthatatlan, s ez a természeti erők csoportosulása. Természeti törvény az, hogy az elektromossággal teli felhők villamossága kisül, s villám keletkezik, de hogy a villám hová fog becsapni, az kiszámíthatatlan. A hívő ember a természeti erőket az Isten kezében tudja, s ezért bizonyos abban, hogy nincs semmi természetes – abban az értelemben, hogy Istentől független –, nincs véletlen, hanem Isten rendezi, csoportosítja a természeti erőket. Mikor Izrael népe a pusztában madarakat kapott enivalóul, akkor lehet, hogy az a madárcsapat a természeti törvény szerint költözködött egyik helyről a másikra, de az a körülmény, hogy útjuk épp arra vitt keresztül, a természeti erőknek ez a csoportosulása volt Isten csodája. Ha mindezt eszedben tartod, akkor úgy léped át az új esztendő küszöbét, mint aki rendületlenül bízik Isten rendező hatalmában.

Azt se feledd el, hogy vannak alapvető csodák. Izrael népe számára ilyenek voltak a puszta csodái. Számunkra ilyenek az üdvtörténet eseményei: karácsony, nagypéntek, húsvét, pünkösd, mely mind azt a legnagyobb csodát mutatja, hogy a szent Isten a bűnös ember pártjára áll.

Nem tudjuk, milyen lesz az új esztendő, de aki így tud emlékezni, az tudja, hogy 1955 a csodák esztendeje lesz, s ezért nem remegve, hanem Istent magasztalva, szent várakozással lépi át küszöbét.

2. A zsoltár arra is figyelmeztet, hogy emlékezzünk meg Isten ítéleteiről. Az 5. versben ezt mondja: „Emlékezzetek meg az ő szájának ítéleteiről!”

Maga a zsoltár is megemlékezik Istennek a történelemben megmutatott ítéleteiről. Ez az ítélet a zsoltár szerint mindenekelőtt az Isten népének ellenségeit sújtotta: Fáraót és a népét, de jól tudja, ha itt nem említi is meg, hogy Isten saját népét sem kímélte, hanem az ellene fellázadó nemzedéket nem engedte be az ígért földjére. Rámutat arra is, hogy Isten ítélete előbb mindig a szájnak ítélete, de azután mindig jön a büntetés végrehajtása is. Figyelmeztetés nélkül nem sújt le senkire, de mindenkire lesújt, akinek nem elég a száj ítélete. Nincs bűn büntetés nélkül.

Jó minekünk erre emlékeznünk, mert bizony mi sokszor és hamar elfelejtkezünk Isten ítéletéről. A nyomorúságban kiáltunk Istenhez, fogadkozunk neki, de ha elmúlik a baj, nem gondolunk többet sem Reá, sem az ígéreteinkre. Előmozdítja mindezt a bűn, a kísértés mámora is, mely kiveri fejünkből a büntetésre való gondolat, de sokszor hozzájárul az a körülmény is, hogy Isten hosszútűrése sokszor kitolja a száj ítélete után az ítélet végrehajtásának időpontját.

Pedig nekünk is van mire emlékeznünk. Kemény ítéletidő zúgott végig nemzetünk fölött, elsöpört társadalmi osztályokat. Nincs, aki valami vonatkozásban részese ne lett volna. Egyéni életünkben is megmutatta, hogy komolyan veszi a bűnt. Igéjében megszólalt szájának kemény ítélete, és sokszor megdöbbenve tapasztaltuk, mikor az időpontokat szemügyrevettük a bűn és bűnhődés kérdésében, hogy Isten, ki mindentudásánál fogva tudta, hogy el fogok bukni, már előre elindította a büntetést, hogy a bűn elkövetésekor nyakamba zúduljon.

Azt se feledd el, hogy Istennek vannak alapvető ítéletei is. Ilyen karácsony és nagypéntek, mikor bűnünknek büntetését Fia vállára rakta a koldussorsban és bitófán való halálban. Ezek mutatják, hogy milyen komolyan veszi Isten a bűnt.

Nem tudjuk, milyen lesz az új esztendő, de azt tudjuk, hogy benne is meg fog szólalni Isten szájának ítélete és kezének sujtoló büntetése. Aki erre felkészül, az félni fog a büntől, s afölött kevesebb lesz az ítélet.

Emlékezzél Isten csodáira és bízzál Benne! Emlékezzél Isten ítéleteire és féljél Tőle! Akkor nem kell szorongva toporognod új év küszöbén, hanem – mint a zsoltáríró is – Istent magasztaló örömmel vágsz neki az ismeretlen, titokzatos útnak, mint aki tudja, hogy az út a csodák világába s az elítélt, de megbocsátott bűnök világába, a kegyelem világába vezet. Kell-e ennél boldogabb új esztendő? Ámen.